Source: Getty

ARTICLE MALCOLM H. KERR CARNEGIE MIDDLE ...

Destruction, Disempowerment, and Dispossession: Disaster Capitalism and the Postwar Plans for Gaza

Once Israel's war in the territory is brought to an end, the foundational principles guiding reconstruction should be Palestinian self-determination, local agency, and sovereignty.

By Nur Arafeh and Mandy Turner
Published on July 24, 2025

Introduction

Israel's war against Gaza has devastated Palestinian life there and destroyed the territory's political economy and infrastructure. Palestinians continue to be trapped in a struggle for survival, and in negotiations over access to humanitarian relief. Meanwhile, the outside world is considering the territory's future through "day after" reconstruction plans, most of which deny Palestinians any agency and threaten to introduce a pernicious form of "disaster capitalism."

The concept of "disaster capitalism," coined by Naomi Klein in her book *The Shock Doctrine* in 2007, holds that conflicts, natural disasters, and other forms of crises create a propitious environment for political and economic elites to disempower and dispossess communities. Political control without democratic oversight allows these elites to capture and exploit reconstruction funds, and provides them with opportunities to grab land and natural resources and to privatize services. Gaza risks becoming another example of disaster capitalism, following earlier instances in Iraq, Afghanistan, and Lebanon, among others.

While there are many reconstruction plans for Gaza in circulation, four in particular facilitate such an outcome. Two of the plans have been formulated by the most powerful governments controlling the situation in the territory. "Gaza 2035" has been prepared by the Israeli government, while "An Economic Plan for Rebuilding Gaza: A BOT Approach" is the work of George Washington University professor Joseph Pelzman, who in July 2024 submitted it to Donald Trump's team, inspiring the president's vision to turn Gaza into the "Riviera of the Middle East." The third plan is from the "Gaza Futures Taskforce," a project by the Jewish Institute for National Security Affairs (JINSA) and the Vandenberg Coalition, both American neoconservative, pro-Israel think tanks. The fourth plan, "Pathways to a Durable Israeli-Palestinian Peace," is by the RAND Corporation, another U.S. policy think tank, which adopts a framework similar to the one advanced by JINSA-Vandenberg.

All four plans make possible the introduction of three principal mechanisms that

enable disaster capitalism: the establishment of a governance structure that denies Palestinians political agency and control over their future; a process of land grabbing, resource extraction, and reconstruction profiteering; and the imposition of security arrangements to enforce the conditions necessary for sustained political and economic control by Israel and its allies.

Moreover, given what has been documented in the scholarship concerning Israel's brand of settler colonialism, which seeks to displace the Palestinian population and seize their land to expand Israeli-Jewish ownership and control, there are likely to be unique features of disaster capitalism, specifically the potential for the ethnic cleansing of Gaza's population. Indeed, the Israeli and U.S. plans, which represent the most extreme forms of disaster capitalism strategies for the territory, imply the reconstruction of Gaza without Palestinians. The implications of such external control and potential dispossession make it vital to reassert the best practice principles of post-conflict reconstruction, such as those embedded in the UN's "triple nexus" framework, which suggests that sustainable recovery must be anchored in Palestinian self-determination, local agency, and sovereignty—values contradicted by all four of the proposed "day after" frameworks.

How the Gaza Reconstruction Plans Enable Disaster Capitalism

Disaster capitalism is made possible by denying local populations political agency during and directly after periods of chaos. This is a first step toward promoting what the geographer David Harvey has called "accumulation by dispossession," through the seizure of land and other natural resources, while implementing policies of privatization and foreign direct investment that deny local communities the funds to invest in their own future or control their political economy.

The examples of Afghanistan after 2001 and Iraq after 2003 illustrate this process. Both countries experienced "regime change" through wars led by the United States and its allies, which then waged counterinsurgency campaigns to expunge both societies of the influence of their previous governing parties—the Taliban in Afghanistan and the Baath Party in Iraq. In Afghanistan, a government of pro-Western elites handpicked by the Americans was put in place, instructed by hundreds of international "experts" and overseen by donors. According to Norwegian political scientist and Afghanistan expert Astri Suhrke, the Afghan

authorities had no control over reconstruction funds and two-thirds of all aid was transferred directly by donors to subcontractors of their choice.

In Iraq, the United States set up a Coalition Provisional Authority with L. Paul Bremer as its chief executive. Bremer controlled the purse strings of the huge pot of reconstruction money, most of which went to U.S. companies in no-bid contracts. Bremer also changed Iraq's laws to open up the country's economy to foreign companies. In both Afghanistan and Iraq, keeping reconstruction funds out of the hands of the local community facilitated profiteering.

It is partly because of these experiences that we can discern the seeds of disaster capitalism in the four "day after" plans for Gaza. To varying degrees, each of them recommends that governance structures be imposed without local consent and designs security arrangements to enforce external control. Both of these steps permit the imposition of economic frameworks that will facilitate external appropriation and accumulation by dispossession.

When it comes to governance structures, all four plans adopt strategies that deny Palestinians control over their future, at least in the short to medium term. These take the form of an international administration under the supervision of Israel and other states, to oversee the rebuilding of the economy and governance sectors. In Israel's Gaza 2035 plan, this is referred to as the Gaza Rehabilitation Authority. The United States BOT plan refers to a "civil administration/e-government" under the control of foreign investors, who "buy" shares in Gaza in "a 50-year lease arrangement." Palestinian sovereignty is denied and can only be addressed after the end of this lease arrangement. As for JINSA-Vandenberg, it proposes an International Trust for Gaza Relief and Reconstruction, while RAND's preferred moniker is a "multinational coalition authority." None of these plans puts forward a role for Palestinian institutions, although occasionally there is reference to consultation processes with Palestinians vetted and approved by Israel and the United States. Denying local populations control over the governing and financing of reconstruction is an essential first step toward disaster capitalism.

Thereafter, crisis-driven reconstruction efforts become vehicles for appropriating public resources, seizing land, and transferring wealth from dispossessed populations to private capital. These dynamics are most visible in the United States BOT plan and Israel's Gaza 2035. The U.S. plan represents accumulation by dispossession in its clearest form, as it transforms Palestinian territory into an investment commodity. Under this framework, Gaza is characterized as lacking

any property laws and therefore can be wholly put up for sale to foreign investors. These investors would acquire "equity shares in Gaza" through the lease arrangement, commodifying the territory as a profit-generating asset. Investors would also have comprehensive control over Gaza's governance, infrastructure, and economy. The plan promotes privatization by emphasizing the "private provision of public services" thereby converting Palestinian public assets into private profit streams for external investors.

Israel's Gaza 2035 plan operationalizes accumulation by dispossession through direct resource appropriation and territorial restructuring. The plan explicitly targets Gaza's substantial energy reserves—an estimated 122 trillion cubic feet of gas and 1.7 billion barrels of oil in the Mediterranean Levant Basin—as evidenced by the placement of oil rigs in the plan's presentation materials. While these resources should be shared because oil and natural gas exist in common pools, Israel has been exploiting these fields for its sole benefit. This resource extraction is coupled with massive land appropriation through the planned construction of a 141-square-mile Gaza-Arish-Sderot Free Trade Zone along with rail corridors, which would bisect Gaza's main highway and convert Palestinian public assets into sources of private profit for external investors. Moreover, the plan's integration with Saudi Arabia's NEOM project and the India-Middle East-Europe Economic Corridor would transform Gaza into a transit hub designed to facilitate regional capital flows and trade routes that bypass Palestinian economic needs. This integration reflects the thinking behind the broader Abraham Accords framework, which has enabled regional economic partnerships that marginalize Palestinian demands.

Crucially, both plans imply that the demographic displacement of the Palestinian population is a precondition. The BOT plan explicitly demands that Gaza be "completely excavated" to remove Hamas tunnels, with Pelzman, the author of the plan, highlighting in an interview that it "requires that the place be completely emptied out . . . literally emptied out, dug up from scratch." While the Gaza 2035 plan does not explicitly mention displacement, its goal of population transfer is implicit in its framework of "rebuilding from nothing," an idea reinforced by numerous Israeli official statements expressing the intention to ethnically cleanse Gaza's Palestinians. Therefore, if Israel's efforts succeed in this regard, versions of the two plans would likely govern Gaza's future.

As for the two think tank reports, they do not directly discuss economic

appropriation. However, they establish governance preconditions that have historically enabled dispossession in other contexts. Their proposals for administrative control by other states and bureaucrats, rather than by locally embedded institutions accountable to the people of Gaza, follow the classic disaster capitalism playbook. Past examples show us that these types of structures facilitate the capture of reconstruction funds and the imposition of new political economy arrangements without local consent.

Another pillar of disaster capitalism evident across all four plans is the use of security arrangements to create and maintain the conditions necessary for external political control and economic restructuring. Indeed, all the plans support Israel's continuing use of military force to "neutralize" Hamas and other opposition groups and recommend that Israel retain "security control" over Gaza. The Israeli plan is explicit in this regard, whereas the U.S. BOT plan directly links security to capital interests, proposing that the financial interests of investors be protected. Both JINSA-Vandenberg and RAND recommend the creation and stationing of a multinational security force that will work closely with Israel. This force will also retrain, vet, and oversee a new Palestinian Authority security force, the same process instituted by the 2003 Roadmap to end the second Intifada. This security-first approach represents a core feature of disaster capitalism, whereby state violence and militarized control are used to suppress political mobilization and guarantee that stable conditions are in place for private capital.

This pattern reflects a uniform Western approach to Israeli-Palestinian "peace" processes. Every Western plan for peace between Israel and Palestine—from Oslo I (1993) and Oslo II (1994), to the Roadmap to Peace (2003), to today's plans for post-conflict Gaza—has put Israeli security first and foremost. They have also made Palestinian sovereign statehood dependent on "final status negotiations" that have never materialized. Large aid packages for reconstruction after each Israeli instance of military aggression have represented a form of peacebuilding as counterinsurgency, aimed at buying Palestinian acquiescence. In all the Gaza plans, security becomes a justification for external control and therefore the primary enforcement mechanism of disaster capitalism.

The institutional backgrounds and professional trajectories of the plans' authors provide additional evidence of how disaster capitalism is embedded within their Gaza reconstruction frameworks. Indeed, the authorship patterns reveal consistent involvement by pro-Israel individuals or organizations or those with

experience in implementing similar projects in other post-conflict environments, such as Iraq and Afghanistan. This institutional continuity indicates that the planning for Gaza is not an isolated phenomenon but part of a broader pattern of post-conflict, post-disaster economic and political transformation that rarely empowers local populations to prioritize and control their own process of recovery.

In the context of Israel's settler colonial rule over Palestinians, disaster capitalism would also likely contain two unique features. The first is that, alongside an international administration of mostly Western but also perhaps some co-opted local elites, Israel would continue its harsh counterinsurgency activities. The second is that, together with land-grabbing and dispossession, there would be an imperative for ethnic cleansing. In other instances of disaster capitalism in conflict settings, such as Iraq and Afghanistan, or natural disaster settings, such as Haiti, there was no pressing requirement to kill or expel local populations to gain access to their land and resources. In Israel's case, however, such actions are at the heart of Israel's project to replace the Palestinian population with a Jewish-Israeli one, making the combination of Israeli settler colonialism and disaster capitalism potentially even more devastating for Palestinians. This is a feature not seen in other examples of disaster capitalism, creating the most dangerous context for Palestinians since the 1948 Nakba, or catastrophe.

Principles for Sustainable and Ethical Reconstruction

The reasoning embedded in the Gaza plans makes it critical to reassert the foundational principles that should guide the territory's reconstruction and rehabilitation. These are Palestinian self-determination, local agency, and sovereignty. All are grounded in international law and UN frameworks, offering a comprehensive alternative to the extractive models in the plans analyzed here. Specifically, the UN's "triple nexus" framework, which integrates humanitarian action, development assistance, and peace-building, provides important guidelines for ethical reconstruction because it encourages action addressing root causes, while building sustainable local capacity.

Specifically, there are three core principles that should be emphasized to allow for the ethical and sustainable reconstruction of Gaza and to end the cycle of war-destruction-reconstruction of the past two decades. These principles collectively

offer a comprehensive alternative to disaster capitalism reconstruction models.

First, previous reconstruction efforts, particularly in Gaza, have demonstrated that sustainable recovery cannot be achieved without addressing the root causes of conflict and destruction. Any "day after" framework should, therefore, connect reconstruction to broader political processes aimed at ending Israel's illegal blockade of Gaza and its occupation of the Palestinian territories, while recognizing the Palestinians' right to self-determination, freedom, and justice. Sovereignty over borders, land, trade, and state funds is fundamental for development and ending aid dependency—goals embedded in the UN "triple nexus" approach.

Second, Palestinians must have ownership and inclusive agency in reconstruction. Palestinian institutions anchored in local communities must plan and implement short-, medium-, and long-term reconstruction efforts. This includes Palestinian control over funding allocations, contract distribution, and decisionmaking processes. Genuine ownership demands meaningful participation by all segments of Palestinian society in planning and governance processes, not hand-picked, Israel-vetted individual Palestinian business and political elites. This principle would also ensure that women, youths, different political factions, civil society organizations, and marginalized communities play substantive roles in shaping reconstruction priorities and implementation strategies. External actors should provide support rather than direction, ensuring that reconstruction benefits Palestinians rather than outside contractors, while also building local economic capacity instead of extractive relationships. Such an approach aligns with the Paris Declaration on Aid Effectiveness, which has established that development and governance agendas must be determined by affected populations and their institutions.

Operationalizing this principle requires locally embedded Palestinian institutions to take the lead in designing reconstruction frameworks from the ground up, drawing on the experience and knowledge that Palestinians have accumulated through multiple cycles of destruction and rebuilding. An essential first step would be the formation of a representative Palestinian reconstruction committee that encompasses diverse voices from Gaza's civil society, including community organizations, academic institutions, business networks, and local and international Palestinian experts. Such a committee would develop a plan and direct reconstruction efforts, while engaging with international partners to

ensure that external support serves Palestinian-defined objectives rather than foreign donor agendas. This participatory approach would ensure that diverse Palestinian perspectives, not just those of political or business elites, take the lead in reconstruction from the community level.

Third, international aid must be restructured to prevent donor fragmentation and competition and ensure donor support coordinated with a Palestinian leadership. The United Nations Economic and Social Commission for West Asia underlines that employing the UN's framework for sustainable reconstruction requires harmonized international action rather than separate agendas that lead to dependency and donor competition. This means that donors must pool their resources and align their assistance with Palestinian-determined priorities that are implemented through local community-controlled mechanisms. Such coordination prevents a situation in which aid becomes a vehicle for external control rather than genuine recovery.

Looking Beyond Gaza

The four reconstruction plans prepared for Gaza reveal a troubling pattern. They engage in the systematic exclusion of Palestinian voices from frameworks that will determine the population's future. While presented as solutions to Gaza's devastation, these plans contain strategies that have allowed disaster capitalism to flourish in other post-conflict situations. The convergence of externally imposed governance structures, economic arrangements facilitating appropriation, and a security framework designed to suppress any political opposition to Israel's control of Gaza create fertile ground for the dispossession and profiteering that characterize disaster capitalism.

Moreover, the implications extend beyond Gaza itself. Gaza has become a testing ground that will determine the trajectory of post-conflict reconstruction globally. Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu has made it clear that if his plan for Gaza is successful, it could be "repeated in Yemen, Syria, and Lebanon." Therefore, if the international community accepts externally imposed governance, economic appropriation, and the systematic exclusion of local voices in Gaza, this will create dangerous precedents that may be replicated in other places where reconstruction is needed. Conversely, if Gaza's reconstruction is grounded in the principles of self-determination, inclusive participation, and locally controlled international support, it could embody a model that prioritizes genuine recovery over

extraction. Since what happens in Gaza will not stay in Gaza, getting reconstruction right there should not be solely a Palestinian concern, but a global one.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License. For more details regarding the license deed, please visit: CC BY 4.0 Deed | Attribution 4.0 International | Creative Commons

Middle East | Israel | Palestine

Carnegie does not take institutional positions on public policy issues; the views represented herein are those of the author(s) and do not necessarily reflect the views of Carnegie, its staff, or its trustees.

AUTHORS

Nur Arafeh

Fellow, Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center

Mandy Turner

Mandy Turner is an independent writer affiliated with Security in Context as a senior researcher, a senior visiting fellow with the International State Crime Initiative Queen Mary University of London, and a senior research associate at the UK development think tank ODI. Her research focuses on the political economy of conflict and peace, humanitarianism, multilateralism, and the situation in Palestine and Israel.

PROJECT

Political Economy Program

The Political Economy Program will analyze the different crises afflicting the region, examine the politics of austerity and inequality, and review the adjustment and transformation challenges many economies are facing.

LEARN MORE

More work from Carnegie

COLLECTION

Palestine: The Wars in the War

The conflict in Gaza shows no signs of ending, with possibly significant repercussions not only for Palestine but also for the...

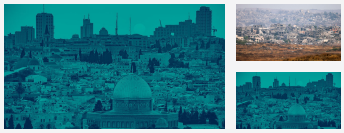

ARTICLE

Climate Activism Across Urban and Rural Divides in the Middle East

How urban and rural communities in Egypt, Morocco, and Jordan respond differently to climate change impacts and state attempts to...

Amir Gohar

ARTICLE

For Arab Youth, Mass Mobilization Won't Fight Climate Change

These Arab Spring leaders learned that alternate, targeted strategies are needed to avoid repression and fragmentation.

Valerie Boutros, Amr Hamzawy

ARTICLE

Can Palestinian Politics Be Revived?

In order to succeed, the new proposals to transform Palestinian national institutions into viable state structures must display politica...

Nathan J. Brown

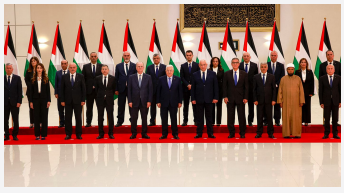

ARTICLE

Israeli Policy Is Divided Into Two Main Camps. Neither One Offers a Realistic Path Forward.

To exit the strategic cul-de-sac, Israeli leaders need to account for today's political and diplomatic realities, as well as the limits of what...

Nathan J. Brown

Get more news and analysis from
Carnegie Endowment for International Peace

SUBSCRIBE

CARNEGIE
ENDOWMENT FOR
INTERNATIONAL PEACE

1779 Massachusetts Avenue NW
Washington, DC 20036-2103
Phone: 202 483 7600
Fax: 202 483 1840

© 2024 CARNEGIE ENDOWMENT FOR INTERNATIONAL PEACE. ALL RIGHTS RESERVED.

Bron: Getty

ARTIKEL MALCOLM H. KERR CARNEGIE MIDDLE ...

Vernietiging, ontmachting en Onteigening: rampenkapitalisme en de Naoorlogse plannen voor Gaza

Zodra de oorlog van Israël in het gebied is beëindigd, moeten de fundamentele principes voor de wederopbouw de Palestijnse zelfbeschikking, lokale autonomie en soevereiniteit zijn.

Door Nur Arafeh en Mandy Turner
Gepubliceerd op 24 juli 2025

Invoering

De Israëlische oorlog tegen Gaza heeft het Palestijnse leven daar verwoest en de politieke economie en infrastructuur van het gebied verwoest. Palestijnen blijven gevangen in een overlevingsstrijd en in onderhandelingen over toegang tot humanitaire hulp. Ondertussen beraadt de buitenwereld zich over de toekomst van het gebied via wederopbouwplannen 'vandaag', waarvan de meeste de Palestijnen elke zeggenschap ontzeggen en dreigen een verderfelijke vorm van 'rampenkapitalisme' te introduceren.

Het concept 'rampenkapitalisme', bedacht door Naomi Klein in haar boek The Shock Doctrine uit 2007, stelt dat conflicten, natuurrampen en andere vormen van crises een gunstige omgeving creëren voor politieke en economische elites om gemeenschappen te onteigenen en te onteigenen. Politieke controle zonder democratisch toezicht stelt deze elites in staat om wederopbouwfondsen te verwerven en te exploiteren, en biedt hen mogelijkheden om land en natuurlijke hulpbronnen te veroveren en diensten te privatiseren.
Gaza dreigt een nieuw voorbeeld te worden van rampzalig kapitalisme, na de eerdere voorbeelden in onder meer Irak, Afghanistan en Libanon.

Hoewel er veel plannen voor de wederopbouw van Gaza in omloop zijn, zijn er vier die een dergelijke uitkomst mogelijk maken. Twee van deze plannen zijn opgesteld door de machtigste regeringen die de situatie in het gebied controleren. "Gaza 2035" is opgesteld door de Israëlische regering, terwijl "Een economisch plan voor de wederopbouw van Gaza: een BOT-aanpak" is geschreven door professor Joseph Pelzman van de George Washington University, die het in juli 2024 indiende bij het team van Donald Trump en daarmee de visie van de president inspireerde om Gaza om te vormen tot de "Riviera van het Midden- Ooste
Het derde plan is afkomstig van de "Gaza Futures Taskforce", een project van het Jewish Institute for National Security Affairs (JINSA) en de Vandenberg Coalition, beide Amerikaanse neoconservatieve, pro-Israëlische denktanks. Het vierde plan, "Pathways to a Durable Israeli-Palestinian Peace", is van de RAND Corporation, een andere Amerikaanse beleidsdenktank, die een raamwerk hanteert dat vergelijkbaar is met dat van JINSA-Vandenberg.

Alle vier de plannen maken de introductie mogelijk van drie hoofdmechanismen die

rampzalig kapitalisme mogelijk maken: het opzetten van een bestuursstructuur die de Palestijnen geen politieke zeggenschap en controle geeft over hun toekomst; een proces van landroof, grondstoffenwinning en winstbejag bij de wederopbouw; en het opleggen van veiligheidsmaatregelen om de voorwaarden af te dwingen die nodig zijn voor een duurzame politieke en economische controle door Israël en zijn bondgenoten.

Bovendien, gezien wat er is gedocumenteerd in de wetenschappelijke literatuur over Israëls vorm van kolonialisme, dat erop gericht is de Palestijnse bevolking te verdrijven en hun land in beslag te nemen om het Israëlisch-Joodse eigendom en de controle uit te breiden, zijn er waarschijnlijk unieke kenmerken van rampenkapitalisme, met name de mogelijkheid van etnische zuivering van de bevolking van Gaza. De Israëlische en Amerikaanse plannen, die de meest extreme vormen van rampenkapitalistische strategieën voor het gebied vertegenwoordigen, impliceren inderdaad de wederopbouw van Gaza zonder Palestijnen. De implicaties van dergelijke externe controle en mogelijke onteigening maken het essentieel om de principes van best practice voor wederopbouw na het conflict te herbevestigen, zoals die welke zijn vastgelegd in het "triple nexus"-kader van de VN, dat suggereert dat duurzaam herstel verankerd moet zijn in Palestijnse zelfbeschikking, lokale autonomie en soevereiniteit – waarden die worden tegengesproken door alle vier de voorgestelde "day after"-kaders.

Hoe de wederopbouwplannen voor Gaza het mogelijk maken Rampenkapitalisme

Rampenkapitalisme wordt mogelijk gemaakt door de lokale bevolking politieke zeggenschap te ontzeggen tijdens en direct na periodes van chaos. Dit is een eerste stap in de richting van wat geograaf David Harvey "accumulatie door onteigening" heeft genoemd, door middel van de inbeslagname van land en andere natuurlijke hulpbronnen, terwijl tegelijkertijd een beleid van privatisering en buitenlandse directe investeringen wordt gevoerd dat lokale gemeenschappen de middelen ontneemt om te investeren in hun eigen toekomst of hun politieke macht te controleren economie.

De voorbeelden van Afghanistan na 2001 en Irak na 2003 illustreren dit proces.
Beide landen ondergingen een 'regimewisseling' door oorlogen onder leiding van de Verenigde Staten en hun bondgenoten, die vervolgens anti-insurgentiecampagnes voerden om beide samenlevingen te ontdoen van de invloed van hun vorige regeringspartijen – de Taliban in Afghanistan en de Baath-partij in Irak. In Afghanistan werd een regering van pro-westerse elites, door de Amerikanen persoonlijk geselecteerd, geïnstalleerd, geïnstrueerd door honderden internationale 'experts' en onder toezicht van donoren. Volgens de Noorse politicoloog en Afghanistan-expert Astri Suhrke ,

De autoriteiten hadden geen controle over de wederopbouwfondsen en twee derde van alle hulp ging naar rechtstreeks door donoren overgedragen aan onderaannemers van hun keuze.

In Irak richtten de Verenigde Staten een Coalition Provisional Authority op met L. Paul Bremer als directeur. Bremer beheerde de geldstromen van de enorme pot met wederopbouwgeld, waarvan het grootste deel via contracten zonder aanbesteding naar Amerikaanse bedrijven ging. Bremer wijzigde ook de Iraakse wetgeving om de economie van het land open te stellen voor buitenlandse bedrijven. In zowel Afghanistan als Irak werd winstbejag bevorderd door wederopbouwgelden buiten het bereik van de lokale gemeenschap te houden.

Mede dankzij deze ervaringen kunnen we de kiemen van rampenkapitalisme ontwaren in de vier 'day after'-plannen voor Gaza. Elk van deze plannen beveelt in verschillende mate aan dat bestuursstructuren worden opgelegd zonder lokale instemming en ontwerpt veiligheidsmaatregelen om externe controle af te dwingen. Beide stappen maken het mogelijk economische kaders op te leggen die externe toe-eigening en accumulatie door onteigening faciliteren.

Wat betreft de bestuursstructuren, hanteren alle vier de plannen strategieën die de Palestijnen de controle over hun toekomst ontzeggen, tenminste op de korte tot middellange termijn.
de vorm aannemen van een internationaal bestuur onder toezicht van Israël en andere staten, om toezicht te houden op de wederopbouw van de economie en het bestuur.
In het Israëlische Gaza 2035-plan wordt dit de Gaza Rehabilitation Authority genoemd.
Het BOT-plan van de Verenigde Staten verwijst naar een "civiel bestuur/e-overheid" onder controle van buitenlandse investeerders, die aandelen in Gaza "kopen" in een "leaseovereenkomst voor 50 jaar". De Palestijnse soevereiniteit wordt ontkend en kan pas na afloop van deze leaseovereenkomst worden aangepakt. JINSA-Vandenberg stelt een International Trust for Gaza Relief and Reconstruction voor, terwijl RAND liever een "multinationale coalitie-autoriteit" noemt. Geen van deze plannen voorziet in een rol voor Palestijnse instellingen, hoewel er af en toe wordt verwezen naar consultatieprocessen met Palestijnen die door Israël en de Verenigde Staten zijn gescreend en goedgekeurd. Het ontzeggen van de controle van de lokale bevolking over het bestuur en de financiering van de wederopbouw is een essentiële eerste stap op weg naar rampenkapitalisme.

Daarna worden crisisgedreven wederopbouwinspanningen instrumenten voor het toe-eigenen van publieke middelen, het in beslag nemen van land en het overdragen van rijkdom van onteigende bevolkingsgroepen aan privaat kapitaal. Deze dynamiek is het meest zichtbaar in het Amerikaanse BOT-plan en het Israëlische Gaza 2035-plan. Het Amerikaanse plan vertegenwoordigt accumulatie door onteigening in zijn duidelijkste vorm, aangezien het Palestijns grondgebied transformeert tot een investeringsproduct. Binnen dit kader wordt Gaza gekarakteriseerd als een gebrek aan

geen eigendomswetten en kunnen daarom volledig ter verkoop worden aangeboden aan buitenlandse investeerders. Deze investeerders zouden via de leaseovereenkomst "aandelen in Gaza" verwerven, waardoor het gebied als een winstgevende bezitting wordt vermarkt. Investeerders zouden tevens volledige controle hebben over het bestuur, de infrastructuur en de economie van Gaza. Het plan bevordert privatisering door de nadruk te leggen op "private levering van openbare diensten", waardoor Palestijnse publieke activa worden omgezet in private winststromen voor externe investeerders.

Het Israëlische plan voor Gaza 2035 operationaliseert accumulatie door onteigening via directe toe-eigening van hulpbronnen en territoriale herstructurering. Het plan richt zich expliciet op de aanzienlijke energiereserves van Gaza – naar schatting 3,5 biljoen kubieke meter gas en 1,7 miljard vaten olie in het Middellandse Zeegebied – zoals blijkt uit de plaatsing van boorplatforms in de presentatiematerialen van het plan. Hoewel deze hulpbronnen gedeeld zouden moeten worden omdat olie en aardgas zich in gemeenschappelijke reservoirs bevinden, exploiteert Israël deze velden uitsluitend voor eigen gewin. Deze grondstoffenwinning gaat gepaard met grootschalige landonteigening door de geplande aanleg van een vrijhandelszone van 365 vierkante kilometer tussen Gaza, Arish en Sderot, samen met spoorcorridors. Deze zouden de belangrijkste snelweg van Gaza doorsnijden en Palestijnse publieke activa omzetten in bronnen van private winst voor externe investeerders. Bovendien zou de integratie van het plan met het NEOM-project van Saoedi-Arabië en de economische corridor India-Midden-Oosten-Europa Gaza transformeren tot een transitknooppunt dat is ontworpen om regionale kapitaalstromen en handelsroutes te faciliteren die de Palestijnse economische behoeften omzeilen.

Deze integratie weerspiegelt de gedachtegang achter het bredere Abraham-akkoord , dat regionale economische partnerschappen mogelijk heeft gemaakt die de Palestijnse eisen marginaliseren.

Cruciaal is dat beide plannen impliceren dat de demografische verplaatsing van de Palestijnse bevolking een voorwaarde is. Het BOT-plan eist expliciet dat Gaza "volledig wordt uitgegraven" om de Hamas-tunnels te verwijderen. Pelzman, de auteur van het plan, benadrukte in een interview dat het "vereist dat de plek volledig wordt leeggeruimd... letterlijk leeggeruimd, helemaal opnieuw wordt uitgegraven." Hoewel het Gaza 2035-plan geen expliciete melding maakt van verplaatsing, is het doel van bevolkingsverplaatsing impliciet verankerd in het kader van "heropbouw vanuit het niets", een idee dat wordt versterkt door talloze Israëlische officiële verklaringen waarin de intentie wordt uitgesproken om de Palestijnen in Gaza etnisch te zuiveren . Als de Israëlische inspanningen in dit opzicht slagen, zouden versies van de twee plannen daarom waarschijnlijk de toekomst van Gaza bepalen.

Wat de rapporten van de twee denktanks betreft, daarin wordt niet rechtstreeks ingegaan op de economische

Toe-eigening. Ze scheppen echter bestuurlijke voorwaarden die in het verleden onteigening in andere contexten mogelijk hebben gemaakt. Hun voorstellen voor bestuurlijke controle door andere staten en bureaucraten, in plaats van door lokaal verankerde instellingen die verantwoording verschuldigd zijn aan de bevolking van Gaza, volgen het klassieke draaiboek van rampenkapitalisme. Voorbeelden uit het verleden laten zien dat dit soort structuren de inname van wederopbouwfondsen en de oplegging van nieuwe politiek-economische regelingen zonder lokale instemming vergemakkelijken.

Een andere pijler van rampenkapitalisme die in alle vier de plannen terug te vinden is, is het gebruik van veiligheidsmaatregelen om de voorwaarden te creëren en te handhaven die nodig zijn voor externe politieke controle en economische herstructurering. Alle plannen ondersteunen Israëls voortdurende gebruik van militair geweld om Hamas en andere oppositiegroepen te "neutraliseren" en bevelen aan dat Israël de "veiligheidscontrole" over Gaza behoudt. Het Israëlische plan is hier expliciet in, terwijl het Amerikaanse BOT-plan veiligheid direct koppelt aan kapitaalbelangen en voorstelt de financiële belangen van investeerders te beschermen. Zowel JINSA-Vandenberg als RAND bevelen de oprichting en stationering aan van een multinationale veiligheidsmacht die nauw met Israël zal samenwerken. Deze macht zal tevens een nieuwe veiligheidsmacht van de Palestijnse Autoriteit omscholen, screenen en toezicht houden, hetzelfde proces dat werd ingezet met de Routekaart van 2003 om de tweede Intifada te beëindigen. Deze veiligheidsgerichte benadering vertegenwoordigt een kernkenmerk van rampenkapitalisme, waarbij staatsgeweld en gemilitariseerde controle worden gebruikt om politieke mobilisatie te onderdrukken en stabiele omstandigheden voor particulier kapitaal te garanderen.

Dit patroon weerspiegelt een uniforme westerse benadering van Israëlisch-Palestijnse vredesprocessen. Elk westers plan voor vrede tussen Israël en Palestina – van Oslo I (1993) en Oslo II (1994), tot de Roadmap to Peace (2003), tot de huidige plannen voor Gaza na het conflict – heeft de Israëlische veiligheid vooropgesteld. Ze hebben de Palestijnse soevereine staat ook afhankelijk gemaakt van "onderhandelingen over de definitieve status" die nooit tot stand zijn gekomen. Grote hulppakketten voor wederopbouw na elke Israëlische militaire agressie vertegenwoordigden een vorm van vredesopbouw als tegenopstand, gericht op het kopen van Palestijnse instemming. In alle plannen voor Gaza wordt veiligheid een rechtvaardiging voor externe controle en daarmee het primaire handhavingsmechanisme van rampenkapitalisme.

De institutionele achtergronden en professionele trajecten van de auteurs van de plannen leveren aanvullend bewijs voor hoe rampenkapitalisme is ingebed in hun kaders voor de wederopbouw van Gaza. De auteurschapspatronen laten inderdaad een consistente betrokkenheid zien van pro-Israëlische individuen of organisaties, of van mensen met

ervaring met de implementatie van soortgelijke projecten in andere postconflictgebieden, zoals Irak en Afghanistan. Deze institutionele continuïteit geeft aan dat de planning voor Gaza geen geïsoleerd fenomeen is, maar onderdeel van een breder patroon van economische en politieke transformatie na conflicten en rampen, dat de lokale bevolking zelden in staat stelt om prioriteiten te stellen en controle uit te oefenen op hun eigen proces van herstel.

In de context van Israëls koloniale kolonisatie over de Palestijnen zou rampkapitalisme waarschijnlijk ook twee unieke kenmerken hebben. Ten eerste zou Israël, naast een internationaal bestuur van voornamelijk westerse, maar mogelijk ook gecoöpteerde lokale elites, zijn harde counterinsurgency-activiteiten voortzetten. Ten tweede zou er, samen met landroof en onteigening, een noodzaak zijn voor etnische zuivering. In andere gevallen van rampkapitalisme in conflictgebieden, zoals Irak en Afghanistan, of natuurrampen zoals Haïti, was er geen dringende noodzaak om de lokale bevolking te doden of te verdrijven om toegang te krijgen tot hun land en hulpbronnen. In het geval van Israël vormen dergelijke acties echter de kern van Israëls project om de Palestijnse bevolking te vervangen door een Joods-Israëlische, waardoor de combinatie van Israëlisch kolonialisme en rampkapitalisme potentieel nog verwoestender is voor de Palestijnen. Dit is een kenmerk dat niet voorkomt in andere voorbeelden van rampkapitalisme, wat de gevaarlijkste context voor Palestijnen creëert sinds de Nakba (catastrofe) van 1948.

Principes voor duurzaam en ethisch Wederopbouw

De redenering die in de plannen voor Gaza verankerd is, maakt het cruciaal om de fundamentele principes die de wederopbouw en het herstel van het gebied moeten sturen, te herbevestigen. Dit zijn Palestijnse zelfbeschikking, lokale autonomie en soevereiniteit. Deze principes zijn allemaal gebaseerd op het internationaal recht en de VN-kaders en bieden een alomvattend alternatief voor de extractieve modellen in de hier geanalyseerde plannen. Het 'triple nexus'-kader van de VN, dat humanitaire actie, ontwikkelingshulp en vredesopbouw integreert, biedt belangrijke richtlijnen voor ethische wederopbouw. Het stimuleert namelijk actie die gericht is op het aanpakken van de grondoorzaken en tegelijkertijd duurzame lokale capaciteit opbouwt.

Concreet zijn er drie kernprincipes die benadrukt moeten worden om de ethische en duurzame wederopbouw van Gaza mogelijk te maken en de cyclus van oorlog, vernietiging en wederopbouw van de afgelopen twee decennia te doorbreken. Deze principes samen

een alomvattend alternatief bieden voor de op rampenkapitalisme gebaseerde wederopbouwmodellen.

Ten eerste hebben eerdere wederopbouwpogingen, met name in Gaza, aangetoond dat duurzaam herstel niet mogelijk is zonder de grondoorzaken van conflict en verwoesting aan te pakken. Elk "day after"-kader zou daarom de wederopbouw moeten verbinden met bredere politieke processen die gericht zijn op het beëindigen van Israëls illegale blokkade van Gaza en de bezetting van de Palestijnse gebieden, en tegelijkertijd het recht van de Palestijnen op zelfbeschikking, vrijheid en rechtvaardigheid erkennen.
Soevereiniteit over grenzen, land, handel en staatsfondsen is fundamenteel voor ontwikkeling en het beëindigen van de afhankelijkheid van hulp – doelstellingen die zijn verankerd in de ‘triple nexus’-benadering van de VN.

Ten tweede moeten Palestijnen eigenaarschap en inclusieve zeggenschap hebben bij de wederopbouw. Palestijnse instellingen, verankerd in lokale gemeenschappen, moeten wederopbouwinspanningen op de korte, middellange en lange termijn plannen en uitvoeren. Dit omvat Palestijnse zeggenschap over de toewijzing van fondsen, de distributie van contracten en besluitvormingsprocessen. Echt eigenaarschap vereist een betekenisvolle deelname van alle geledingen van de Palestijnse samenleving aan plannings- en bestuursprocessen, niet van zorgvuldig geselecteerde, door Israël gescreende individuele Palestijnse zakelijke en politieke elites. Dit principe zou er ook voor zorgen dat vrouwen, jongeren, verschillende politieke facties, maatschappelijke organisaties en gemarginaliseerde gemeenschappen een substantiële rol spelen bij het vormgeven van wederopbouwprioriteiten en implementatiestrategieën.
Externe actoren zouden ondersteuning moeten bieden in plaats van richting, zodat de wederopbouw Palestijnen ten goede komt in plaats van externe contractanten, en tegelijkertijd de lokale economische capaciteit opbouwen in plaats van extractieve relaties. Een dergelijke aanpak is in lijn met de Verklaring van Parijs over de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp, waarin is vastgesteld dat ontwikkelings- en bestuursagenda's moeten worden bepaald door de getroffen bevolking en hun instellingen.

Om dit principe in de praktijk te brengen, moeten lokaal verankerde Palestijnse instellingen het voortouw nemen bij het ontwerpen van wederopbouwkaders vanaf de basis, gebruikmakend van de ervaring en kennis die Palestijnen hebben opgebouwd door middel van meerdere cycli van vernietiging en wederopbouw. Een essentiële eerste stap zou de vorming zijn van een representatieve Palestijnse wederopbouwcommissie, waarin diverse stemmen uit het maatschappelijk middenveld van Gaza vertegenwoordigd zijn, waaronder maatschappelijke organisaties, academische instellingen, zakelijke netwerken en lokale en internationale Palestijnse experts. Zo'n commissie zou een plan ontwikkelen en de wederopbouwinspanningen leiden, terwijl ze samenwerkt met internationale partners om

Zorg ervoor dat externe steun Palestijns gedefinieerde doelen dient in plaats van de agenda's van buitenlandse donoren. Deze participatieve aanpak zou ervoor zorgen dat diverse Palestijnse perspectieven, niet alleen die van politieke of zakelijke elites, het voortouw nemen in de wederopbouw vanuit de gemeenschap.

Ten derde moet de internationale hulp worden geherstructureerd om fragmentatie en concurrentie van donoren te voorkomen en ervoor te zorgen dat de steun aan donoren wordt gecoördineerd met een Palestijnse leiding. De Economische en Sociale Commissie voor West-Azië van de Verenigde Naties onderstreept dat het gebruik van het VN-kader voor duurzame wederopbouw geharmoniseerde internationale actie vereist in plaats van afzonderlijke agenda's die leiden tot afhankelijkheid en donorconcurrentie. Dit betekent dat donoren hun middelen moeten bundelen en hun hulp moeten afstemmen op door Palestijnen vastgestelde prioriteiten die worden uitgevoerd via door de lokale gemeenschap gecontroleerde mechanismen. Deze coördinatie voorkomt dat hulp een instrument wordt voor externe controle in plaats van voor daadwerkelijk herstel.

Verder kijken dan Gaza

De vier wederopbouwplannen die voor Gaza zijn opgesteld, vertonen een verontrustend patroon. Ze sluiten de Palestijnse stem systematisch uit van kaders die de toekomst van de bevolking zullen bepalen. Hoewel ze worden gepresenteerd als oplossingen voor de verwoesting van Gaza, bevatten deze plannen strategieën die rampenkapitalisme in andere postconflictsituaties hebben laten floreren. De convergentie van extern opgelegde bestuursstructuren, economische regelingen die toe-eigening faciliteren, en een veiligheidskader dat is ontworpen om elke politieke oppositie tegen de Israëlische controle over Gaza te onderdrukken, creëert een vruchtbare bodem voor de onteigening en winstbejag die kenmerkend zijn voor rampenkapitalisme.

Bovendien reiken de implicaties verder dan Gaza zelf. Gaza is een proeftuin geworden die de koers van de wederopbouw na het conflict wereldwijd zal bepalen.
De Israëlische premier Benjamin Netanyahu heeft duidelijk gemaakt dat als zijn plan voor Gaza succesvol is, het "herhaald zou kunnen worden in Jemen, Syrië en Libanon". Als de internationale gemeenschap daarom extern opgelegd bestuur, economische toe-eigening en de systematische uitsluiting van lokale stemmen in Gaza accepteert, zal dit gevaarlijke precedenten scheppen die zich kunnen herhalen op andere plaatsen waar wederopbouw nodig is. Omgekeerd, als de wederopbouw van Gaza gebaseerd is op de principes van zelfbeschikking, inclusieve participatie en lokaal gecontroleerde internationale steun, zou dit een model kunnen belichamen dat echt herstel boven herstel stelt.

winning. Aangezien wat er in Gaza gebeurt niet in Gaza zal blijven, zou een goede wederopbouw daar niet alleen een Palestijnse zorg moeten zijn, maar een wereldwijde een.

Dit werk valt onder een Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal-licentie. Voor meer informatie over de licentieovereenkomst kunt u terecht op: CC BY 4.0 Deed | Naamsvermelding 4.0 Internationaal | Creative Commons

Midden-Oosten | Israël | Palestina

Carnegie neemt geen institutionele standpunten in over kwesties van openbaar beleid. De hierin weergegeven standpunten zijn die van de auteur(s) en weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs de standpunten van Carnegie, haar personeel of haar trustees.

AUTEURS

Nur Arafeh Fellow,
Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center

Mandy Turner is een onafhankelijk schrijver en verbonden aan Security in Context als senior onderzoeker, senior visiting fellow bij het International State Crime Initiative aan de Queen Mary University of London en senior research associate bij de Britse ontwikkelingsdenktank ODI. Haar onderzoek richt zich op de politieke economie van conflict en vrede, humanitarisme, multilateralisme en de situatie in Palestina en Israël.

PROJECT

Politieke Economie Programma

Het programma Politieke Economie analyseert de verschillende crises waarmee de regio kampt, onderzoekt de politiek van bezuinigingen en ongelijkheid en bekijkt de aanpassings- en transformatie-uitdagingen waarmee veel economieën worden geconfronteerd.

MEER INFORMATIE

Meer werk van Carnegie

VERZAMELING

Palestina: De oorlogen in de oorlog

Het conflict in Gaza lijkt nog niet ten einde te zijn, met mogelijk grote gevolgen, niet alleen voor Palestina, maar ook voor de…

ARTIKEL

Klimaatactivisme over stedelijke en landelijke grenzen heen in de Midden-Oosten

Hoe stedelijke en plattelandsgemeenschappen in Egypte, Marokko en Jordanië verschillend reageren op de gevolgen van klimaatverandering en op pogingen van staten om...

Amir Gohar

ARTIKEL

Voor Arabische jongeren is massamobilisatie geen oplossing tegen

klimaatverandering Deze leiders van de Arabische Lente leerden dat er alternatieve, gerichte strategieën nodig zijn om repressie en fragmentatie te voorkomen.

Valerie Boutros, Amr Hamzawy

ARTIKEL

Kan de Palestijnse politiek nieuw leven worden ingeblazen?

Om te slagen moeten de nieuwe voorstellen om de Palestijnse nationale instellingen om te vormen tot levensvatbare staatsstructuren politieke overtuigingen aan de dag leggen…

Nathan J. Brown

ARTIKEL

Het Israëlische beleid is verdeeld in twee hoofdkampen. Geen van beide biedt een realistische weg vooruit.

Om uit de strategische doodlopende weg te komen, moeten Israëlische leiders rekening houden met de huidige politieke en diplomatieke realiteit, en met de grenzen van wat…

Nathan J. Brown

Ontvang meer nieuws en analyses van

Carnegie Endowment voor Internationale Vrede

ABONNEREN

CARNEGIE ENDOWMENT FOR INTERNATIONAL PEACE

1779 Massachusetts Avenue NW
Washington, DC 20036-2103
Telefoon: 202 483 7600
Fax: 202 483 1840

© 2024 CARNEGIE ENDOWMENT FOR INTERNATIONAL PEACE. ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN.